

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขในการเรียน ของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ Factors Related to Happiness in Learning among Naval Nurse Students

.....

นฤมล แดงเปี่ยม* อาทิตยา ดวงมณี** นรมน ปรวิวัฒน์* ภาวินี วิหคหาญ**** วรณพร เหลืองสุวาลัย****
ศศิธร ธนะสิงห์* สุชานาฏ มาลาพันธุ์**** อินทิราลักษณ์ อังคะคำมูล***
Naruemol Dangpiam,* Artittaya Duangmanee,** Norramon Parivatt,* Pavinee Wihokhan,**** Wannaporn Leungsuwalai,****
Sasitorn Tanasing,* Suchanat Malapun,**** Intiralux Angkakammool***
* โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า กรุงเทพมหานคร
* Somdech Phra Pinklao Hospital, Bangkok
** วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ กรุงเทพมหานคร
** Royal Thai Navy College of Nursing, Bangkok
*** โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จ.ชลบุรี
*** Somdej Pranangchaosirikit Hospital, Chonburi Province
**** โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพมหานคร
**** Siriraj Hospital, Bangkok
** Corresponding Author: artittayad@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ เปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ จำแนกตามระดับชั้นปี และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ลักษณะนักเรียน ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ ลักษณะนักเรียนร่วมสถาบัน ลักษณะสถาบัน และลักษณะบิดามารดา/ ผู้ปกครอง กับความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนพยาบาลทหารเรือ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ชั้นปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 148 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความสุขในการเรียน และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียน ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่าความตรงรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.67 - 1 และหาค่าความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ 0.94 และ 0.96 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

Received: April 19, 2023; Revised: June 28, 2023; Accepted: July 9, 2023

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักเรียนพยาบาลทหารเรือ มีความสุขในการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.82, SD = 0.51) โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ (Mean = 4.22, SD = 0.54) รองลงมา คือ ด้านความพึงพอใจในตนเอง (Mean = 4.00, SD = 0.71) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความพึงพอใจในการเรียน (Mean = 3.43, SD = 0.69) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักเรียนพยาบาลทหารเรือที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน มีความสุขในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบคู่ที่ต่างกัน คือ นักเรียนพยาบาลทหารเรือชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 4 ซึ่งชั้นปีที่ 1 มีความสุขในการเรียนมากกว่าชั้นปีที่ 4
3. ปัจจัยที่ศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ลักษณะนักเรียน ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ ลักษณะนักเรียนร่วมสถาบัน ลักษณะสถาบัน และลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง ($r = .689, .537, .533, .458, .454$ และ $.323$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความสุขในการเรียน นักเรียนพยาบาลทหารเรือ นักศึกษาพยาบาล

Abstract

The purposes of this descriptive research were to study the naval nurse students' happiness in learning, to compare happiness in learning at different year levels, and to investigate various factors related to happiness in learning including characteristics of the students, the learning management, the teachers, the students attending institutions, the institutions as well as the characteristics of the parents. The sample consisted of 148 naval nurse students of the Royal Thai Navy College of Nursing from first year to fourth year in academic year 2022 who were recruited by using a stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire about happiness in learning, and its related factors. This instrument was tested for content validity by 3 experts. The question content validity value was between 0.67 - 1.00. The Cronbach's Alpha Coefficients approached for reliability were 0.94 and 0.96 respectively. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA, and pearson correlation coefficients.

The study results revealed as follows:

1. The overall happiness in learning among naval nurse students was at a high level (Mean = 3.82, SD = 0.51) with the highest average in attitude toward the nursing profession (Mean = 4.22, SD = 0.54), followed by satisfaction in themselves which were at a high level (Mean = 4.00, SD = 0.71) and the lowest average in learning satisfaction was at a moderate level (Mean = 3.43, SD = 0.69).

2. The 1st - 4th year naval nurse students had different happiness in learning which was statistically significant at the level of .05 and found out that the first year had more happiness in learning than the fourth year.

3. The factors on the characteristics of students, learning management, teachers, the students attending institutions, the institutions, and the characteristics of parents were statistically significant and positively related to happiness in learning among nursing students which was at a moderate level ($r = .689, .537, .533, .458, .454, .323$ respectively, $p < .05$).

Keywords: happiness in learning, naval nurse students, nursing students

ความเป็นมาและความสำคัญ ของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหา การขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งถือเป็นกำลังสำคัญ ในการขับเคลื่อนระบบสุขภาพ หนึ่งในสาเหตุหลัก มาจากการผลิตจำนวนพยาบาลที่ไม่เพียงพอต่อ ความต้องการของระบบบริการสุขภาพ ถึงแม้ว่าจะ ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษาพยาบาล หลายแห่งที่มีความพร้อมในการเปิดสอนหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิตที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี แต่ยังคงพบปัญหาการลาออกของนักศึกษาพยาบาลจาก แต่ละสถาบันการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และข้อจำกัด ของแต่ละสถาบันที่ไม่สามารถรับนักศึกษาพยาบาล เพิ่มขึ้นได้¹ การสร้างเสริมความสุขในการเรียนเพื่อ อำนวยรักษานักศึกษาพยาบาลปัจจุบันให้คงอยู่จน สำเร็จการศึกษาเป็นพยาบาลวิชาชีพเพื่อช่วย แก้ปัญหาการขาดแคลนดังกล่าวจึงมีความสำคัญยิ่ง สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ที่มี วิสัยทัศน์ว่า คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและการ เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข และแผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561 - 2580 ที่กำหนดให้มียุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและส่งเสริม ศักยภาพมนุษย์ สร้างสุขภาวะที่ดี และความอยู่ดีมีสุข การส่งเสริมให้เกิดความสุขจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญของการพัฒนาศักยภาพ และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับทรัพยากรมนุษย์²

ในการศึกษาทางการพยาบาล นักศึกษา พยาบาลอยู่ในช่วงวัยรุ่น บางคนอาจมีสภาพจิตใจ และอารมณ์ที่ยังไม่มั่นคง เกิดความสับสนในตนเอง ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในจิตใจและนำไปสู่ ปัญหาทางสุขภาพจิตต่างๆได้ง่าย เช่น ความเครียด และภาวะซึมเศร้า³ และเป็นกลุ่มที่อยู่ภายใต้ความ กดดันสูง อีกทั้งจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคโควิด 19 ส่งผลให้ต้องมีการปรับตัวและ เปลี่ยนแปลงให้เข้ากับรูปแบบการใช้ชีวิตวิถีใหม่ การใช้ชีวิตภายใต้กฎระเบียบ การดำรงชีวิตร่วมกับ บุคคลที่มีความแตกต่างหลากหลาย วิชาเรียนที่มี ความซับซ้อน การได้รับมอบหมายงานจำนวนมาก การฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยง ความเจ็บป่วยและความสูญเสียได้ ต้องเรียนรู้และ รับผิดชอบต่อชีวิตผู้อื่น หากไม่สามารถปรับตัวได้ อาจส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่มีประสิทธิภาพ เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ต่ำ^{3,4} ในทางตรงกันข้ามหากผู้เรียนมี ความสุขในการเรียนจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี เพิ่มความสามารถในการจดจำและเพิ่มความต้องการ ในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น เมื่อเกิดความสุขจะส่งผลให้ ร่างกายกระตุ้นให้สมองหลั่งสารเคมีที่เกี่ยวข้องกับ ความสุขและสติปัญญาการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลต่อ อารมณ์ก่อให้เกิดความสุขในการเรียนรู้ ผลต่อ สติปัญญา คือ สมองตื่นตัวในการเรียนรู้ และมีผล ต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม คือ กระตุ้นให้ เกิดความอยากรู้ กระตือรือร้น ความสนใจในวิชา

ความสนุกที่จะได้เรียนรู้ เกิดพลังที่จะเรียนรู้และลงมือทำ สามารถจดจำในสิ่งที่เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากจะก่อให้เกิดผลดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์แล้ว ยังนำไปสู่การประสบความสำเร็จในทุกด้านทั้งด้านการเรียน การฝึกปฏิบัติทางวิชาชีพ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และประสบความสำเร็จในชีวิต³⁻⁶ ความสุขในการเรียนจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการเสริมสร้างความพร้อมและความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจให้แก่ นักศึกษาพยาบาล เพื่อให้สามารถให้การพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม⁷ ทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ ช่วยรักษาอัตราการคงอยู่ในสถาบัน และช่วยแก้ไขปัญห การขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพ

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า มีการศึกษาความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้แนวคิดที่หลากหลาย ได้แก่ แนวคิดดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยของกรมสุขภาพจิต^{6,8,9} แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุขของ กิตติยวดี บุญเชื้อ และคณะ พ.ศ. 2540^{10,11} แนวคิดการวัดความสุขด้วยตนเอง (Happinometer) ที่พัฒนาโดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล¹² หรือแนวคิดดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ ปัทมา ทองสม^{7,13,14} ซึ่งแนวคิดของกรมสุขภาพจิตจะใช้วัดความสุขสำหรับบุคคลทั่วไป ไม่จำกัดเพศและอายุ แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุขใช้สำหรับนักเรียนนักศึกษาทั่วไป ส่วน Happinometer เหมาะสำหรับวัดความสุขของคนทำงานเป็นหลัก ตามแนวคิดองค์กรแห่งความสุข ขณะที่ดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ ปัทมา ทองสม¹⁴ พัฒนาขึ้นเฉพาะสำหรับนักศึกษาพยาบาล ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถนำไปใช้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลสถาบันต่างๆ ได้

ส่วนการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์หรือมีผลกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลตามแนวคิดดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ ปัทมา ทองสม¹⁴ พบว่า มีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกปัจจัยภายใน ได้แก่ ลักษณะนักศึกษา^{13,14} พฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิต สถานการณ์ในชีวิตที่ก่อให้เกิดความเครียด และภาวะสุขภาพกาย⁷ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ ลักษณะนักศึกษาร่วมสถาบัน ลักษณะสถาบัน และลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง^{13,14} ซึ่งการพัฒนาให้เกิดความสุขในการเรียนต้องคำนึงถึงปัจจัยทั้ง 2 ส่วน

วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก เป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดกระทรวงกลาโหม บริบทของสถาบันจะแตกต่างจากสังกัดอื่นในเรื่องหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ที่นอกจากจะเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ หมวดวิชาเลือกเสรีแล้ว ยังต้องเรียนในหมวดวิชาทหาร เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะวิชาชีพ และคุณลักษณะทางทหารไปพร้อมกัน นักเรียนพยาบาลทหารเรือทุกชั้นปีต้องใช้ชีวิตร่วมกันในหอพักภายใต้กฎระเบียบของนักเรียนทหาร รวมถึงลักษณะสถาบัน เช่น อาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อาจแตกต่างจากสถาบันอื่น นอกจากนี้นักเรียนพยาบาลแต่ละชั้นปียังมีความแตกต่างกันด้านภูมิหลัง สภาพร่างกาย จิตใจ และภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งอาจส่งผลต่อการปรับตัว ปัญหาสุขภาพจิต และความสุขในการเรียนที่แตกต่างกันได้ ทั้งนี้จากการเปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมา สถาบันยังไม่มีประเมินความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาล ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญของหลักสูตร ประกอบกับการใช้หลักสูตรปัจจุบันครบรอบ 5 ปี จำเป็นต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่

สัมพันธ์กับความสุขในเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือตามแนวคิดดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ ปีทมา ทองสม¹³ และเปรียบเทียบความสุขในการเรียน จำแนกตามระดับชั้นปี เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับสถาบันในการสร้างเสริมความสุขในการเรียน การพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรและปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างมีทิศทางอันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงรักษานักเรียนพยาบาลทหารเรือ ให้คงอยู่ในสถาบันได้อย่างมีความสุขจนสำเร็จการศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ จำแนกตามระดับชั้นปี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ลักษณะนักเรียน ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ ลักษณะนักเรียนร่วมสถาบัน ลักษณะสถาบัน และลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง กับความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ความสุขในการเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ ที่แสดงถึงความรู้สึกที่ดี ความสบายใจ ความพอใจ ความสนุกสนาน และความเพลิดเพลินต่อการเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1. ความพึงพอใจในการเรียน 2. ความสนใจใฝ่เรียนรู้ 3. ความพึงพอใจในตนเอง 4. ทศนคติต่อวิชาชีพ และ 5. ความวิตกกังวล ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบสอบถามความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของ ยูพา วงศ์สรไตร และ วราภรณ์ ดิน้ำจิต¹³

2. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขในการเรียน หมายถึง ตัวแปรภายในบุคคลและตัวแปรภายนอกด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนที่คาดว่าจะสนับสนุนหรือ

ส่งเสริมให้นักเรียนพยาบาลทหารเรือมีความสุขในการเรียนประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ 1. ลักษณะนักเรียน 2. ลักษณะการจัดการเรียนการสอน 3. ลักษณะอาจารย์ 4. ลักษณะนักเรียนร่วมสถาบัน 5. ลักษณะสถาบัน และ 6. ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง ซึ่งวัดได้ จากแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยปรับมาจากแบบสอบถามสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ ยูพา วงศ์สรไตร และ วราภรณ์ ดิน้ำจิต¹³

3. ลักษณะนักเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนพยาบาลทหารเรือที่มีสภาพที่แข็งแรงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เห็นคุณค่าต่อการเรียนรู้ เห็นคุณค่าในตนเอง มีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น และวิชาชีพการพยาบาล

4. ลักษณะการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดเนื้อหาวิชา วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเตรียมความพร้อมก่อนเรียนหรือก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาล การมีบทเรียนที่น่าสนใจ ทันสมัย มีอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

5. ลักษณะอาจารย์ หมายถึง การปฏิบัติของอาจารย์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดประสบการณ์บรรยากาศการเรียนการสอน การชี้แนะ แนวทางเสริมแรง การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน รวมถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนพยาบาลทหารเรือ สามารถเรียนรู้ได้อย่างราบรื่นและมีความสุขในการเรียน

6. ลักษณะนักเรียนร่วมสถาบัน หมายถึง ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมชั้นปี รุ่นพี่ รุ่นน้อง ที่ปฏิบัติต่อกันแสดงออกโดยการติดต่อสื่อสารและปฏิบัติงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ฟังพากันทางด้านวิชาการและด้านอื่นๆ จนทำให้เกิดความรัก ความนับถือ ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทั้งในและนอกวิทยาลัย

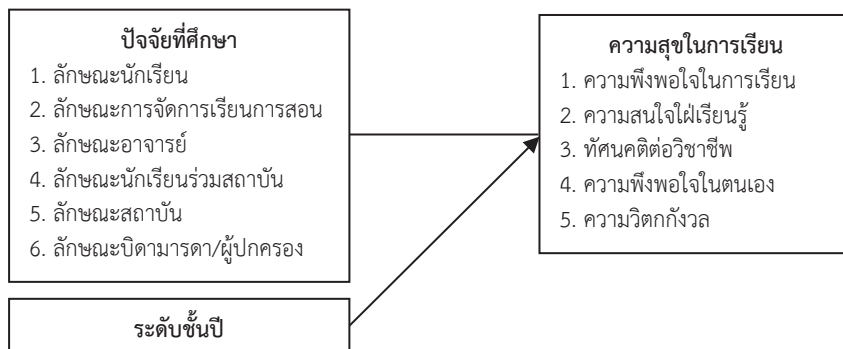
7. **ลักษณะสถาบัน** หมายถึง สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า และที่พักอาศัย รวมไปถึงการบริการต่างๆ ที่อำนวยความสะดวก สนับสนุนการเรียน การทำกิจกรรม การใช้ชีวิตของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ

8. **ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง** หมายถึง ผู้ที่เป็นบิดา มารดา หรือบุคคลอื่น ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาที่มีความเข้าใจในความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน มีสถานภาพทางการเงินอยู่ในระดับที่ไม่ขัดสน มีที่พักอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ครอบครัวมีการส่งเสริมให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข คอยให้กำลังใจและคอยสนับสนุนในทางที่ดี คอยช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา มีสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัว และมีสัมพันธภาพที่ดีกับสังคมโดยรอบ

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้ ใช้แนวคิดดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ ปัทมา ทองสม¹⁴ ซึ่งพัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่สำคัญ ได้แก่ แนวคิดของ Dunn & Hettler (อ้างถึงใน ปัทมา ทองสม)¹⁴ ที่นิยามความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาว่ามี 6 มิติ ได้แก่ ร่างกาย สังคม อารมณ์ สติปัญญา การงานอาชีพ (การเรียน) และจิตวิญญาณ ทฤษฎีของ Maslow¹⁵ ที่เชื่อว่ามนุษย์จะมีความสุขเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการตามลำดับขั้น และแนวทางการจัดการ

เรียนการสอนอย่างมีความสุขของ กิตติยวดี บุญเชื้อ และคณะ¹⁶ แนวคิดดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนมืองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ความพึงพอใจในการเรียน ความสนใจใฝ่เรียนรู้ ทักษะคิดต่อวิชาชีพ ความพึงพอใจในตนเอง และความวิตกกังวล¹⁴ สำหรับปัจจัยที่นำมาศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า มีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล **ปัจจัยภายใน** ได้แก่ ลักษณะนักศึกษา^{13,14} พฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิต สถานการณ์ในชีวิตที่ก่อให้เกิดความเครียด และภาวะสุขภาพกาย **ปัจจัยภายนอก** ได้แก่ ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ ลักษณะนักศึกษาร่วมสถาบัน ลักษณะสถาบัน ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง^{13,14} และจากการศึกษาของ พรพรรณ ศรีโสภา, ภรภัทร เสงอุดมทรัพย์ และ กิ่งดาว การะเกด¹⁰ พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีการเรียนรู้อย่างมีความสุขต่างกัน ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ 6 ปัจจัย โดยกำหนดชื่อปัจจัยที่สอดคล้องกับบริบทของสถาบัน (ใช้คำว่านักเรียน แทนคำว่า นักศึกษา) ได้แก่ ลักษณะนักเรียน ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ ลักษณะนักเรียนร่วมสถาบัน ลักษณะสถาบัน และลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง^{10,13,14} และเปรียบเทียบความสุขในการเรียนจำแนกตามระดับชั้นปี ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนพยาบาลทหารเรือ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ชั้นปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 240 คน **เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัย** (Inclusion criteria) คือ เป็นนักเรียนพยาบาลทหารเรือ ชั้นปีที่ 1 - 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 1 และยินยอมเข้าร่วมการวิจัยด้วยความสมัครใจ **เกณฑ์การคัดออกผู้เข้าร่วมการวิจัย** (Exclusion criteria) คือ ลาป่วย อยู่ระหว่างการกักตัว หรือมีภารกิจจำเป็นที่ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมการวิจัยได้

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนพยาบาลทหารเรือ ที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกและคัดออกจากประชากรข้างต้น หาขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ (อ้างอิงใน ศิริชัย กาญจนวาสี)¹⁷ สำหรับศึกษาค่าเฉลี่ยของประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมให้ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าเฉลี่ยเกิดขึ้นได้ในระดับ $\pm 10\%$ ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 148 คน เลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิชนิดเป็นสัดส่วนเท่ากัน (Proportional stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนชั้นปีละ 37 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืนให้ได้ตัวอย่างแต่ละชั้นปีครบตามจำนวน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบสอบถามความสุขในการเรียนและแบบสอบถามสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ ยุพา วงศ์รสไตร และ วราภรณ์ ตีน้ำจืด¹³ ซึ่งมีที่มาจากแนวคิดดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของ ปัทมา ทองสม¹⁴ แบบสอบถามดังกล่าวมีคุณภาพดีมาก เนื่องจากมีค่าความตรงตามเนื้อหา เท่ากับ 0.92 และ 0.99 ค่าความเที่ยง (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.89 และ 0.97 ตามลำดับ คณะผู้วิจัยพิจารณาเลือกใช้และปรับ

ข้อความบางข้อให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการและบริบทของสถาบัน แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน **ตอนที่ 1** แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล มีจำนวน 2 ข้อ สอบถามข้อมูลระดับชั้นปี และเกรดเฉลี่ยสะสม **ตอนที่ 2** แบบสอบถามความสุขในการเรียน ลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความพึงพอใจในการเรียน จำนวน 5 ข้อ ด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ จำนวน 7 ข้อ ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ จำนวน 8 ข้อ ด้านความพึงพอใจในตนเอง จำนวน 6 ข้อ และด้านความวิตกกังวล จำนวน 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 31 ข้อ **ตอนที่ 3** แบบสอบถามปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขในการเรียน ลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะนักเรียน จำนวน 17 ข้อ ลักษณะการจัดการเรียนการสอน จำนวน 20 ข้อ ลักษณะอาจารย์ จำนวน 13 ข้อ ลักษณะนักเรียนร่วมสถาบัน จำนวน 7 ข้อ ลักษณะสถาบัน จำนวน 15 ข้อ และลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง จำนวน 15 ข้อ รวมทั้งสิ้น 87 ข้อ

เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย มีดังนี้ 4.51 - 5.00 มีความสุขในการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด/มีปัจจัยที่ศึกษาอยู่ในระดับดีมาก 3.51 - 4.50 มีความสุขในการเรียนอยู่ในระดับมาก/มีปัจจัยที่ศึกษาอยู่ในระดับดี 2.51 - 3.50 มีความสุขในการเรียน/มีปัจจัยที่ศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 1.51 - 2.50 มีความสุขในการเรียนอยู่ในระดับน้อย/มีปัจจัยที่ศึกษาอยู่ในระดับพอใช้ และ 1.00 - 1.50 มีความสุขในการเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด/มีปัจจัยที่ศึกษาอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ คณะผู้วิจัยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ใช้ในการวิจัย และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of

item - Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC รายข้อ เท่ากับ 0.67 - 1 จากนั้นหาความเที่ยงของ เครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไข แล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนพยาบาลทหารเรือ 4 ชั้นปี ที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ชั้นปีละ 7 - 8 คน ได้ค่าความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาคของแบบสอบถามความสุขในการเรียน และแบบสอบถามปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขในการเรียน เท่ากับ 0.94 และ 0.96 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเมื่อผ่านการรับรองโครงการวิจัยและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย กรมแพทย์ทหารเรือแล้ว โดยทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ

2. คณะผู้วิจัยได้เข้าพบนักเรียนพยาบาลทหารเรือ ชั้นปีที่ 1 - 4 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2565 เวลา 18.30 น. เพื่อแจกเอกสารชี้แจงข้อมูลแก่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยและ หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยให้ กลุ่มตัวอย่างได้ศึกษา อธิบายรายละเอียดในการเก็บ ข้อมูล พร้อมเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย เพื่อ พิจารณาเข้าร่วมการวิจัยด้วยความสมัครใจ และ ลงนามในหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการ วิจัยส่งให้แก่คณะผู้วิจัย

3. คณะผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา สถานที่ ที่กลุ่มตัวอย่างสะดวกเพื่อทำแบบสอบถาม คือ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565 เวลา 18.30 น. ณ สถานอนุเคราะห์ สงฆ์ อาคารหอพักนักเรียน ชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมการวิจัย ทราบว่าไม่ต้องระบุชื่อ-สกุลในการตอบแบบสอบถาม และหากไม่สะดวกที่จะตอบคำถามใดมีสิทธิที่จะ ไม่ตอบข้อคำถามข้อนั้นได้โดยไม่ส่งผลกระทบใดๆ ต่อผู้เข้าร่วมการวิจัย จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วม การวิจัยตอบแบบสอบถามโดยอิสระ และส่งแบบ

สอบถามกลับคืนคณะผู้วิจัยโดยใส่ในซองเอกสาร สีนํ้าตาลที่คณะผู้วิจัยเตรียมไว้ให้ ซึ่งใช้ระยะเวลา ในการตอบแบบสอบถาม ประมาณ 15 นาที

4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ แบบสอบถาม โดยแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 148 ชุด ได้รับกลับคืนครบ จำนวน 148 ชุด สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด คิดเป็น ร้อยละ 100

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง โครงการวิจัย ครั้งนี้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรม การวิจัย กรมแพทย์ทหารเรือ เอกสารรับรองเลขที่ COE-NMD-REC 001/65 วันที่รับรอง 27 กันยายน พ.ศ. 2565 ถึง 26 กันยายน พ.ศ. 2566 คณะผู้วิจัย ปฏิบัติตามหลักจริยธรรมการวิจัยในคน โดยแจก เอกสารชี้แจงข้อมูลแก่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยและ หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยให้ กลุ่มตัวอย่างได้ศึกษา พร้อมอธิบายรายละเอียด เกี่ยวกับโครงการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอน การวิจัย ระยะเวลาในการเข้าร่วมการวิจัย และ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ยึดหลักการเคารพใน ตัวบุคคลโดยแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงสิทธิในการ ตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยได้โดยอิสระ มีมาตรการเก็บรักษาความลับของข้อมูลผู้เข้าร่วม การวิจัยโดยไม่ต้องระบุรายชื่อในการตอบแบบสอบถาม นำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม พร้อมเปิดโอกาส ให้ซักถามข้อสงสัยเพื่อพิจารณาเข้าร่วมการวิจัย โดยความสมัครใจ หากยินยอมเข้าร่วมการวิจัยจึง ลงนามในหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการ วิจัย จากนั้นจึงเริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ แบบสอบถาม ได้แก่ ระดับชั้นปี และเกรดเฉลี่ย สะสม โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความสุขในการเรียน และปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ลักษณะนักเรียน ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ ลักษณะนักเรียนร่วมสถาบัน ลักษณะสถาบัน และลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ จำแนกตามระดับชั้นปี โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ภายใต้เงื่อนไขการทดสอบข้อตกลง

เบื้องต้นด้านการแจกแจงข้อมูลความสุขในการเรียนของแต่ละกลุ่มว่าปกติหรือไม่ปกติ โดยสถิติทดสอบ Shapiro-Wilk ($n < 50$) และทดสอบความแตกต่างของความแปรปรวนของข้อมูลแต่ละกลุ่ม โดยสถิติทดสอบ Levene test ผลการทดสอบ พบว่า ข้อมูลแต่ละกลุ่มมีการแจกแจงแบบปกติและความแปรปรวนไม่ต่างกัน จึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ F-test ใน One-way ANOVA และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้สถิติ Scheffe ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นด้านการแจกแจงข้อมูล ความแปรปรวน ของความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ และสถิติที่ใช้

ระดับชั้นปี	n	การแจกแจงข้อมูล		ความแปรปรวน		สถิติที่ใช้
		Shapiro-Wilk	p-value	Levene	p-value	
1	37	.961	.217			
2	37	.976	.605	1.962	.122	F-test
3	37	.966	.317			
4	37	.985	.887			

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ลักษณะนักเรียน ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ ลักษณะนักเรียนร่วมสถาบัน ลักษณะสถาบัน และลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง กับความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation)

ผลการวิจัย

1. นักเรียนพยาบาลทหารเรือที่เข้าร่วมการวิจัยอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 จำนวนชั้นปีละ 37 คน คิดเป็นร้อยละ 25 เท่ากัน มีเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ย 3.37 ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับปานกลาง (3.01 - 3.50) จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา คือ เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับสูง (3.51 - 4.00) จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 และเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับต่ำ (2.50 - 3.00) จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50 ตามลำดับ

2. นักเรียนพยาบาลทหารเรือ มีความสุขในการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.82, SD = 0.51) โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ (Mean = 4.22, SD = 0.54) รองลงมา คือ ด้านความพึงพอใจในตนเอง (Mean = 4.00, SD = 0.71) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความพึงพอใจในการเรียน (Mean = 3.43, SD = 0.69) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ
จำแนกตามรายด้านและโดยรวม (n = 148)

ความสุขในการเรียน	Mean	SD	ระดับ
1. ด้านความพึงพอใจในการเรียน	3.43	0.69	ปานกลาง
2. ด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้	3.54	0.67	มาก
3. ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ	4.22	0.54	มาก
4. ด้านความพึงพอใจในตนเอง	4.00	0.71	มาก
5. ด้านความวิตกกังวล	3.75	0.85	มาก
รวม	3.82	0.51	มาก

3. ผลการเปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ จำแนกตามระดับชั้นปี โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า นักเรียนพยาบาลทหารเรือที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกันมีความสุขในการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบคู่ที่ต่างกัน คือ นักเรียนพยาบาลทหารเรือชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 4 ซึ่งชั้นปีที่ 1 มีความสุขในการเรียนโดยรวมมากกว่าชั้นปีที่ 4 ดังแสดงในตารางที่ 3 - 4

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ จำแนกตามระดับชั้นปี

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	3.942	3	1.314	5.488*	.001
ภายในกลุ่ม	34.481	144	0.239		
รวม	38.423	147			

* $p < .05$

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ จำแนกตามระดับชั้นปี
เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe

ระดับชั้นปี	n	Mean	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
ชั้นปีที่ 1	37	4.02		.19	.16	.45*
ชั้นปีที่ 2	37	3.83			-.03	.26
ชั้นปีที่ 3	37	3.86				.29
ชั้นปีที่ 4	37	3.57				

* $p < .05$

4. ปัจจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ ได้แก่ ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง (Mean = 4.57, SD = 0.43) อยู่ในระดับดีมาก รองลงมา คือ ลักษณะนักเรียน (Mean = 4.49, SD = 0.41) ลักษณะนักเรียนร่วมสถาบัน (Mean = 4.00, SD = 0.68) และลักษณะอาจารย์ (Mean = 3.62, SD = 0.73) อยู่ในระดับดี ส่วนลักษณะ

การจัดการเรียนการสอน (Mean = 3.34, SD = 0.65) และลักษณะสถาบัน (Mean = 3.27, SD = 0.79) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

5. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ เรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ลักษณะนักเรียน ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ ลักษณะนักเรียนร่วมสถาบัน ลักษณะสถาบัน และลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง (r_{xy} = .689, .537, .533, .458, .454 และ .323) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ (n = 148)

ปัจจัย	ความสุขในการเรียน		
	r_{xy}	p-value	ระดับความสัมพันธ์
1. ลักษณะนักเรียน	.689*	< .001	ปานกลาง
2. ลักษณะการจัดการเรียนการสอน	.537*	< .001	ปานกลาง
3. ลักษณะอาจารย์	.533*	< .001	ปานกลาง
4. ลักษณะนักเรียนร่วมสถาบัน	.458*	< .001	ปานกลาง
5. ลักษณะสถาบัน	.454*	< .001	ปานกลาง
6. ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง	.323*	< .001	ปานกลาง

* p < .05

การอภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ (Mean = 4.22, SD = 0.54) รองลงมา คือ ด้านความพึงพอใจในตนเอง (Mean = 4.00, SD = 0.71) สามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนพยาบาลทหารเรือส่วนใหญ่มีความรู้สึกทางบวกและมีใจรักในวิชาชีพการพยาบาลเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว เลือกเรียนพยาบาลด้วยความสมัครใจของตนเอง ไม่ได้เข้าเรียนพยาบาลเพราะถูกบังคับให้เรียน ประกอบกับวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือมีการปลูกฝังเรื่องทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาลอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 - 4 ในกิจกรรมการเรียนการสอนภาคทฤษฎี การฝึกปฏิบัติ การพยาบาล และกิจกรรมเสริมหลักสูตร การมีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา รวมถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีของอาจารย์พยาบาล และพยาบาลวิชาชีพในแหล่งฝึก จึงทำให้มีความรู้สึก

ภาคภูมิใจในตนเองที่ได้เรียนพยาบาล รู้สึกตนเองมีคุณค่า มีความอดทนให้การดูแลเอาใจใส่ต่อผู้รับบริการด้วยความเต็มใจ และตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้บริการด้านสุขภาพเพื่อให้ผู้รับบริการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของยุพา วงศ์สไตร และ วราภรณ์ ดีน้ำจิต¹³ ที่พบว่า นักศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราชินี มีความสุขในการเรียนด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ และความพึงพอใจในตนเองอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของปัทมา ทองสม¹⁴ ที่พบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพ ความพึงพอใจในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ส่วนการที่นักเรียนพยาบาลทหารเรือมีความสุขในการเรียนด้านความพึงพอใจในการเรียนต่ำสุดและมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางนั้น เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย

ต่ำสุดมี 2 ข้อ ได้แก่ ความรู้สึกเพลิดเพลินและมีความสุขกับการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ และความรู้สึกสนุกและเพลิดเพลินต่อการทำกิจกรรมต่างๆ ของวิทยาลัย ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่ใช้อยู่ปัจจุบันมีจำนวนหน่วยกิตค่อนข้างมาก (145 หน่วยกิต) ทำให้มีรายวิชาเรียนและภาระงานมอบหมายจากรายวิชาต่างๆ ที่ต้องทำให้สำเร็จในระยะเวลาใกล้เคียงกัน นอกจากนี้อาจเกิดจากช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลวิจัย นักเรียนพยาบาลถูกจำกัดพื้นที่ให้อยู่ภายในบริเวณวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ งดปล่อยกลับบ้านชั่วคราว ตามมาตรการการป้องกันการติดเชื้อโควิด 19 ของสถาบัน จึงมีความเป็นไปได้ที่จะทำให้ความรู้สึกสนุกและเพลิดเพลินในการทำงาน/กิจกรรมน้อยลง

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนพยาบาลทหารเรือที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน มีความสุขในการเรียนโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคู่ที่ต่างกัน คือ ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 4 ซึ่งพบว่า ชั้นปีที่ 1 มีความสุขในการเรียนโดยรวมมากกว่าชั้นปีที่ 4 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจในการเรียนและความสนใจใฝ่เรียนรู้มากกว่าชั้นปีที่ 4 สามารถอธิบายได้ว่า ระดับชั้นปีที่ 1 เป็นชั้นปีเริ่มต้นของการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต นักเรียนยังมีความรู้สึกภูมิใจในความสามารถของตนเองที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้ามาเรียนและรู้สึกตื่นเต้นกับการเป็นนักเรียนพยาบาลทหารเรือ จะให้ความสำคัญกับการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับกฎระเบียบและการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน พี่ และอาจารย์ในสถาบันทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตส่วนตัวมากกว่าชั้นปีอื่นๆ ประกอบกับรายวิชาที่เรียนส่วนใหญ่เน้นความรู้พื้นฐานในหมวดวิทยาศาสตร์ทั่วไปและหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มพื้นฐานวิชาชีพ เช่น ภาษาไทยและการสื่อสาร ภาษาอังกฤษ ฟิสิกส์ ชีวเคมี จุลชีววิทยาและปรสิตวิทยา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับ

วิชาที่เคยศึกษามาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทำให้ไม่ยากต่อการเรียนรู้และทำความเข้าใจมากนัก แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 ที่เป็นชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรผ่านกระบวนการปรับตัวและประสบการณ์การเรียนรู้รายวิชาต่างๆ มากมายมาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 - 3 เมื่อเข้าสู่ชั้นปีที่ 4 แผนการจัดการศึกษายังกำหนดให้มีรายวิชาที่ต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎี การฝึกปฏิบัติการพยาบาล การทำงานที่ได้รับมอบหมายส่งตามเวลาที่กำหนด ขณะเดียวกันยังถูกกำหนดให้เป็นชั้นปีที่ต้องเข้ารับการฝึกพร้อมพลเรือน ตำรวจ ทหาร ร่วมกับแพทย์พยาบาล ระหว่างเหล่าทัพก่อนสำเร็จการศึกษา ร่วมไปกับการต้องเตรียมความพร้อมในการสอบรวบยอดสาขาพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยมหิดล และสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่งที่มีผลต่อการทำงานโดยตรง ความรับผิดชอบจึงมาพร้อมกับความกดดันที่ต้องทำหลายสิ่งหลายอย่างให้ได้ดีในระยะเวลาใกล้เคียงกัน จึงอาจเป็นสาเหตุให้นักเรียนพยาบาลทหารเรือชั้นปีที่ 4 มีความพึงพอใจในการเรียนและความสนใจใฝ่เรียนรู้น้อยกว่าชั้นปีอื่นๆ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้แตกต่างจากผลการศึกษาของ พรพรรณ ศรีโสภา, ภรภัทร เองอุดมทรัพย์ และกิงดาว การะเกด¹⁰ ที่พบว่า การเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตพยาบาล มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคตะวันออก คู่ที่ต่างกันคือ ชั้นปีที่ 3 กับชั้นปีที่ 4 โดยชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้อย่างมีความสุขสูงสุด แต่ชั้นปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้อย่างมีความสุขต่ำสุด และผลการวิจัยที่ได้ยังแตกต่างจากการศึกษาของ เกษร เกษมสุข และ กรรณิกา วิชัยเนตร⁶ ที่พบว่า ความสุขของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ จำแนกตามชั้นปีไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากบริบทของสถาบัน แผนการจัดการศึกษาของหลักสูตร และกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือกับสถาบัน 2 แห่งนี้มีความแตกต่างกัน

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลทหารเรือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ลักษณะนักเรียน ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ ลักษณะนักเรียนร่วมสถาบัน ลักษณะสถาบัน และลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง สามารถอภิปรายได้ดังนี้

3.1 ลักษณะนักเรียน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุขในการเรียน ($r_{xy} = .689$) อธิบายได้ว่า เป็นปัจจัยภายในตัวผู้เรียนที่สะท้อนสุขภาพอนามัย การเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น การเห็นคุณค่าในตนเอง และทัศนคติต่อวิชาชีพ ซึ่งวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือให้ความสำคัญกับลักษณะนักเรียนตั้งแต่การคัดกรองผู้สมัครเข้าศึกษา ที่มีคุณสมบัติพื้นฐานทางด้านสติปัญญา สุขภาพกาย สุขภาพจิต และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ส่งเสริมให้นักเรียนทุกชั้นปีมีการออกกำลังกายและทดสอบสมรรถภาพทางกายเป็นประจำทุกปี มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาที่ช่วยสนับสนุนด้านการเรียน และชีวิตส่วนตัว เพื่อให้สามารถศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตได้อย่างมีประสิทธิภาพจนสำเร็จการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดการสร้างความสุขด้วยจิตวิทยาเชิงบวกที่ว่าร่างกายและจิตใจเป็นส่วนที่สัมพันธ์กัน หากร่างกายแข็งแรงไม่เจ็บป่วย จิตใจก็แจ่มใสไปด้วย บุคคลที่มีสุขภาพที่สมบูรณ์เป็นอิสระจากความบีบคั้นทางด้านกายภาพ สังคม จิตใจ และสติปัญญา คือ ผู้ที่มีความสุขที่แท้จริง¹⁸ สอดคล้องกับแนวคิดของ ดุชนิ ยศทอง¹⁹ ที่มีข้อคิดเห็นว่า การพิจารณาเลือกผู้สมัครเรียนที่มีความรักชอบในวิชาชีพการพยาบาล มองเห็นในคุณค่าของงานการพยาบาลตั้งแต่อ่อนเข้าศึกษา จะทำให้นักเรียนมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการเรียนรู้ มีความตั้งใจจริงในการประกอบวิชาชีพในอนาคต ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของกระบวนการหล่อหลอมพยาบาลให้มีความสุขในการทำงานได้ยาวนาน เพื่อ

แก้ปัญหาการลาออกจากวิชาชีพการพยาบาล สอดคล้องกับการศึกษาของ ปัทมา ทองสม¹⁴ ที่พบว่า ลักษณะนักศึกษา มีอิทธิพลทางตรงต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล และการศึกษาของ สุชีรา วิบูลย์สุข และ นิตยาภรณ์ บุญสวัสดิ์²⁰ ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้มีความสุขของนักศึกษาแพทย์ระดับปริศลินมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านผู้เรียน หากนักศึกษามีสติมั่นคง มีกำลังใจที่ดีในการเรียนจะทำให้สามารถก้าวผ่านอุปสรรคต่างๆ ได้ด้วยดี

3.2 ลักษณะการจัดการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุขในการเรียน ($r = .537$) อธิบายได้ว่า การที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือจัดการศึกษาโดยเน้นเนื้อหาการเรียนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้ มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย พัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่ช่วยในการสืบค้นข้อมูลที่สะดวกรวดเร็ว มีระบบการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดประเมินผล รวมถึงให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงพยายามจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยในห้องปฏิบัติการพยาบาล เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียนถึงแม้ปัจจุบันจะยังทำได้ไม่สมบูรณ์ในเรื่องทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยข้อจำกัดด้านอาคารสถานที่ และงบประมาณ แต่ถือว่ามีจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้นักเรียนพยาบาลทหารเรือมีความสุขในการเรียนได้สอดคล้องตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้มีความสุข และสอดคล้องกับการศึกษาของ ยุพา วงศ์รสไตร และ วราภรณ์ ดีน้ำจิต¹³ พรพรรณ ศรีโสภา, ภรภัทร เสงอุดมทรัพย์ และ กิ่งดาว การะเกด¹⁰ และ ปัทมา ทองสม¹⁴ ที่ศึกษาพบว่า ลักษณะการจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล

3.3 ลักษณะอาจารย์ มีความสัมพันธ์
ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุขในการเรียน
($r = .533$) อธิบายได้ว่า การที่อาจารย์มีความรู้
ความเข้าใจในศาสตร์และเนื้อหาที่สอน มีกลยุทธ์
การจัดการเรียนรู้ที่ดี เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา
มีทักษะในการสื่อสาร รักและเอาใจใส่ผู้เรียน และเป็น
แบบอย่างที่ดีของการเป็นพยาบาลวิชาชีพ จะส่งเสริม
ให้นักศึกษามีความสุขในการเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า
อาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือได้ปฏิบัติ
บทบาทอย่างเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับ
นักศึกษา ให้เกิดความสบายใจในการเรียน มีเจตคติที่ดี
และเรียนรู้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับการศึกษาของ
รัศมีสุนันท์ จันทระกิติ, ภัทรพร เสงอุดมทรัพย์ และ
ดวงใจ วัฒนสินธุ์²¹ ที่พบว่า สัมพันธภาพระหว่าง
อาจารย์กับนักศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม
การเรียนอันรวมถึงเจตคติที่ดีต่อการเรียนของ
นักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา สอดคล้องกับการศึกษาของ
พรพรรณ ศรีโสภา, ภัทรพร เสงอุดมทรัพย์ และ กิ่งดาว
การะเกด¹⁰ ยุพา วงศ์สไตร และ วราภรณ์ ดีน้ำจืด¹³
และ ปัทมา ทองสม¹⁴ ที่ศึกษาพบว่า ลักษณะอาจารย์
มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของ
นักศึกษาพยาบาล

3.4 ลักษณะนักเรียนร่วมสถาบัน มี
ความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุข
ในการเรียน ($r = .458$) อธิบายได้ว่า การที่นักเรียน
พยาบาลทหารเรือในชั้นปีเดียวกันและระหว่างชั้นปี
มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
ให้การยอมรับซึ่งกันและกัน จะช่วยให้สามารถ
ปรับตัวและใช้ชีวิตในสถาบันได้อย่างมีความสุข
โดยเฉพาะในบริบทของการเป็นนักเรียนพยาบาล
ทหารเรือ ที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบนักเรียนประจำ
ที่ต้องอาศัยอยู่ร่วมกันในหอพักตลอดระยะเวลา
4 ปี ภายใต้กฎระเบียบเดียวกัน มีระบบนักเรียน
ปกครอง ระบบพี่เฒ่า-น้องเฒ่า ได้รับการหล่อหลอม

ปลูกฝังในเรื่องความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะ
ตามแบบธรรมเนียมของทหาร และการส่งเสริมให้
ทำกิจกรรมร่วมกันทั้งภายในและภายนอกสถาบัน
ช่วยเหลือกันทางด้านการเรียนและชีวิตส่วนตัว ซึ่ง
ประเด็นเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ให้นักเรียน
พยาบาลทหารเรือเกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน รู้สึกอบอุ่น
เสมือนอยู่ร่วมกันกับพี่-น้องในครอบครัวและทำให้
มีความสุขในการเรียน สอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนา
นักศึกษาของ Chickering & Reisser²² ที่กล่าวว่า
นักศึกษาจะสามารถปรับตัวใช้ชีวิตในสถาบันได้อย่างมี
ความสุข ต้องพัฒนาด้านการจัดการอารมณ์ การพัฒนา
จากความเป็นตัวเองไปสู่การยอมรับพึ่งพาอาศัยกัน
และพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ
สอดคล้องกับการศึกษาของ พรพรรณ ศรีโสภา,
ภัทรพร เสงอุดมทรัพย์ และ กิ่งดาว การะเกด¹⁰
ยุพา วงศ์สไตร และ วราภรณ์ ดีน้ำจืด¹³ และ ปัทมา
ทองสม¹⁴ ที่ศึกษาพบว่า ลักษณะนักศึกษาร่วม
สถาบันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียน
ของนักศึกษาพยาบาล

3.5 ลักษณะสถาบัน มีความสัมพันธ์
ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุขในการเรียน
($r = .454$) อธิบายได้ว่า การที่วิทยาลัยพยาบาล
กองทัพเรือจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี สะอาด
ปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อความ
ต้องการ ได้แก่ ห้องเรียน หอพัก สถานที่พักผ่อน
สถานที่รับประทานอาหาร สถานที่ออกกำลังกาย ฯลฯ
รวมถึงมีบริการด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการ
ใช้ชีวิตและการเรียน เช่น บริการซักรีดเสื้อผ้า
ร้านค้า ศูนย์การศึกษา ฯลฯ ตลอดจนกิจกรรมที่
หลากหลายให้นักเรียนพยาบาลได้เข้าร่วมหรือเลือก
ทำตามความสนใจ และมีการปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่ง
ขึ้นต่อไปเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน
จะช่วยให้ให้นักเรียนพยาบาลมีความเป็นอยู่ที่ถูก
สุขลักษณะ ผ่อนคลายความเครียด ไม่เบื่อหน่าย
ในการใช้ชีวิต และมีความสุขในการเรียนเพิ่มขึ้น
สนับสนุนแนวคิดทฤษฎีลำดับความต้องการของ

มนุษย์ของ Maslow¹⁵ ที่ว่าบุคคลเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการทางกายภาพ ครอบคลุมถึงอาหาร ที่พัก การรักษาพยาบาล และสวัสดิการต่างๆ จะมีความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย และใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับการศึกษาของ พรพรรณ ศรีโสภา, ภัทร เสงอุดมทรัพย์ และ กิ่งดาว การเกตุ¹⁰ ยูพา วงศ์สไตร และ วราภรณ์ ดินน้ำจืด¹³ และ ปัทมา ทองสม¹⁴ ที่ศึกษาพบว่า ลักษณะสถาบันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล

3.6 ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง

มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุขในการเรียน ($r = .323$) อธิบายได้ว่า ความสัมพันธ์ที่ดีของครอบครัวที่บิดามารดา/ผู้ปกครองให้ความรักความเอาใจใส่ เข้าใจในตัวนักเรียนพยาบาลทหารเรือ ให้คำแนะนำ/คำปรึกษาด้านการใช้ชีวิตและการเรียน คอยให้กำลังใจ และพร้อมสนับสนุนช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา จะทำให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดี เกิดแรงจูงใจในการเรียน มีสมาธิ และมีความสุขในการเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ พรพรรณ ศรีโสภา, ภัทร เสงอุดมทรัพย์ และ กิ่งดาว การเกตุ¹⁰ ยูพา วงศ์สไตร และ วราภรณ์ ดินน้ำจืด¹³ และ ปัทมา ทองสม¹⁴ ที่ศึกษาพบว่า ลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล

ทั้งนี้สิ่งที่สถาบันควรดำเนินการ คือ เชื่อมโยงการทำงานของปัจจัยต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยเปิดช่องทางการประชาสัมพันธ์ข่าวสารและการติดต่อสื่อสารที่หลากหลายให้กับนักเรียนพยาบาลทหารเรือ ผู้บริหาร อาจารย์ บิดามารดา/ผู้ปกครอง เข้าถึงโดยสะดวก ด้วยการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ดังตัวอย่างการพัฒนากระบวนการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ให้ “เก่ง ดี มีความสุข” ผ่านสถานที่ให้บริการนักศึกษาส่วนกลาง (Smile & Smart Center) ที่เชื่อมโยงการทำงานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือดูแลนักศึกษาให้

ครอบคลุมทุกด้าน มีการใช้เครื่องมือ/ช่องทางการติดต่อสื่อสารหลายรูปแบบ ทั้งผ่านไลน์ เฟซบุ๊ก อีเมลภายใน สายตรงผู้บริหารระดับสูง และไลน์กลุ่มผู้ปกครอง เพื่อรับรู้และแก้ไขปัญหาของนักศึกษาได้ทันที จนเกิดผลลัพธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ “เก่ง ดี มีความสุข” อย่างเป็นรูปธรรม²³

≡ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ≡

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนพยาบาลทหารเรือมีความสุขในการเรียนด้านความพึงพอใจในการเรียนต่ำสุดและมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางนั้น ในการเสนอแผนการจัดการเรียนการสอนแต่ละภาคการศึกษา ผู้รับผิดชอบหลักสูตรควรหาข้อสรุปร่วมกันกับผู้รับผิดชอบวิชาต่างๆ ถึงการมอบหมายภาระงานที่เหมาะสม และนำผลการศึกษานี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2566 โดยควรปรับลดจำนวนหน่วยกิต ให้ผู้เรียนได้มีเวลาศึกษาค้นคว้า มีอิสระในการเรียนรู้ และทำกิจกรรมต่างๆ ได้ตามความสนใจของตนเอง เพื่อเพิ่มระดับความพึงพอใจในการเรียน

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนพยาบาลทหารเรือที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน มีความสุขในการเรียนโดยรวมแตกต่างกัน โดยชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนต่ำที่สุดและน้อยกว่าชั้นปีที่ 1 อย่างชัดเจนนั้น ในการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ควรปรับแผนการจัดการศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 ให้มีรายวิชาเรียนที่เหมาะสม โดยกำหนดให้มีจำนวนรายวิชาเรียนภาคทฤษฎีและฝึกปฏิบัติในชั้นปีที่ 4 ให้น้อยกว่าชั้นปีอื่นๆ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้เรียนสามารถจัดสรรเวลาทบทวนบทเรียน เตรียมความพร้อมในการสอบรวบยอดฯ และสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ลักษณะนักเรียน ลักษณะการจัดการเรียนการสอน ลักษณะอาจารย์ ลักษณะนักเรียนร่วมสถาบัน ลักษณะสถาบัน และลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความสุขในการเรียน ผู้บริหารและอาจารย์ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาปัจจัยเหล่านี้ให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะในประเด็นรายชื่อของลักษณะการจัดการเรียนการสอนและลักษณะสถาบันที่ยังอยู่ในระดับพอใช้-ปานกลาง เช่น การพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ช่วยในการสืบค้นข้อมูล การจัดหาอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ทางการพยาบาลที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการ การจัดสถานที่พักผ่อน ออกกำลังกาย และรับประทานอาหารอย่างเหมาะสม เป็นต้น และควรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านลักษณะบิดามารดา/ผู้ปกครอง โดยประสานความร่วมมือกับบิดามารดา/ผู้ปกครองเพิ่มมากขึ้น มีช่องทางการติดต่อสื่อสารที่หลากหลายช่องทาง และจัดประชุมร่วมกันเป็นระยะ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการศึกษา วิธีการอบรมเลี้ยงดู การขอรับความคิดเห็นและความร่วมมือในด้านต่างๆ ที่เป็นการสนับสนุนการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนพยาบาลเกิดความรู้สึกด้านบวกต่อตนเอง ต่อผู้อื่น เกิดแรงจูงใจ และมีความสุขในการเรียน

เอกสารอ้างอิง

1. Jaikong N, Thammapreecha J, Siriprasertchok R, Pimoljinda T. Management policy and the shortage of professional nurses. *Hatyai Academic Journal* 2020;18(2):241-59. (in Thai).
2. Ministry of Higher education, science, research and innovation. The Higher education, science, research and innovation policy and strategy (2020-2027). [Internet]. [cited 2022 September 5]. Available from: <https://www.mhesi.go.th/index.php/stg-policy/930-2563-2570.html>. (in Thai).
3. Onsri P, Chaleoykitti S. Nursing learning provision for happiness: role of teacher and learners. *Journal of The Royal Thai Army Nurses* 2013;14(1):8-16. (in Thai).
4. Thaiudom A, Chaleoykitti S. Pathways to happiness for nursing students. *Journal of The Royal Thai Army Nurses* 2014;15(2):92-98. (in Thai).

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย ครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยในลักษณะ Mixed method research ที่ผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างเสริมความสุขในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลที่สอดคล้องกับบริบทของสถาบัน
2. ควรวิจัยเชิงพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของนักศึกษาพยาบาล

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ที่สนับสนุนการทำวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบคุณผู้บริหาร อาจารย์พยาบาล นักเรียนพยาบาลทหารเรือ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ให้คำปรึกษาในการวิจัย และช่วยให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

5. Bundasak T, Chiawiang K, Jankasem N. Happily learning among nursing students. *Journal of MCU Peace Studies* 2017;5(1):357-69. (in Thai).
6. Kasemsuk K, Wichainate K. A study of the happiness of Air Force student nurses. *Journal of The Royal Thai Army Nurses* 2017;18(3):228-35. (in Thai).
7. Kitnopkiat K, Lersthavorntham K, Changkaew W, Yomdit V. Factors influencing learning happiness among nursing students, Borommarajonani College of Nursing, Ratchaburi. *Journal of Nursing and Education* 2020;13(1):71-82. (in Thai).
8. Wana K, Chaimongkol N, Poonnotok P. Factor influencing happiness among nursing students in private universities. *Journal of Nursing, Siam University* 2017;18(34):97-108. (in Thai).
9. Sricamsuk A, Voraham W, Senarak W. Happiness of undergraduate nursing students, Faculty of Nursing, Khon Kaen University. *Journal of Nursing Science & Health* 2011;34(2):70-9. (in Thai).
10. Srisopa P, Hengudomsab P, Karaket K. Happy learning and its associated factors among nursing students. *The Journal of Psychiatric Nursing and Mental Health* 2013;27(2):16-29. (in Thai).
11. Kulpakdee R, Seanprasarn P. Relationship between selected factors and learning happiness of nursing students at the Royal Thai Army Nursing College. *Journal of The Police Nurse* 2017;9(2):115-27. (in Thai).
12. Kittisuksathit S, Tangchonlatip K, Jarassit S, Saiprasert C, Boonyatearana P, Aree W. *Happinometer: the happiness self-assessment*. Bangkok: Thammasat Press; 2012. (in Thai).
13. Wongrostrai Y, Deenamjoed W. Happy learning among undergraduate nursing students. *Journal of Nursing and Education* 2020;13(1):43-57. (in Thai).
14. Thongsom P. The development of indicators of happiness in learning of students in nursing science undergraduate programs under the Ministry of Public Health. *Journal of Nursing and Education* 2011;4(1):88-111. (in Thai).
15. Maslow A. *Motivation and personality*. New York: Harper & Row; 1998.
16. Boonsue K, Suttasan P, Chuangsuvanich S, Tantulaphongse W. Happy learning. *Journal of Education* 1997;26(1):7-22. (in Thai).
17. Kanchanawasri S, Srisuko D, Pitayanon T. *Selection suitable statistic for research in social science*. 5th ed. Bangkok: Chulalongkorn University; 2012. (in Thai).
18. Muijeen K. Creating happiness with positive psychology. *Journal of Nursing and Education* 2016;24(4):673-81. (in Thai).
19. Yosthong D. Nursing shortage and management: personal level management. *Journal of Nursing, Siam University* 2019;20(38):134-43. (in Thai).
20. Wiboolsuk S, Bunsawat N. Factors affecting learning with happiness of medical students in preclinical year. *Siriraj Medical Bulletin* 2015;8(2):70-6. (in Thai).

21. Jantarapakdee R, Hengudomsub P, Vatanasin D. Psychosocial factors affecting learning behaviors among nursing students. Royal Thai Navy Medical Journal 2021;49(1):43-59. (in Thai).
22. Chickering AW, Reisser L. Education and identity. 2nd ed. San Francisco: Jossey-Bass; 1993.
23. Chuaichoo C, Puangsri P, Thamrongrat N, Yingdamnun C, Jaroenpool J, Sobmoh N, et al. The development of smile and smart center, a student caring system, to support smart, good, and happy students. Royal Thai Navy Medical Journal 2021;49(1):315-30. (in Thai).